

Povodně 2024 - Jak jsme zachránili vesnici

Přečtěte si, prosím, jak se nám to podařilo, kdo nám pomohl a proč to dopadlo právě takhle. Tyto řádky jsou opravdu důležité, proto vás prosím, věnujte jim chvíli svého času. Pokud potkáte někoho z těch, které níže zmíním, nezapomeňte jim poděkovat. To, co jsme u nás dokázali, je skutečně výjimečné a neuvěřitelné.

Tyto řádky se mi nepíší vůbec snadno. Všechno, co se odehrálo ve dnech 12.–16. září, mám tak trochu zahalené v mlze. Občas se v noci probudím a přemýšlím, jestli to byl jen sen, nebo skutečná realita. Tolik věcí se stalo v tak neuvěřitelném sledu, že si to zcela jistě zaslouží být podrobně popsáno a zaznamenáno. Myslím, že je důležité, aby si tento příběh přečetl každý občan naší obce. Pojdme tedy na to. Vše zaznamenávám den po dni podle skutečných událostí.

Středa 11. září

V tento den již máme jasné zprávy o tom, že naši obec zasáhnou povodně. Očekávané úhrny srážek budou enormní, a je proto nezbytné začít s přípravami. Pro mě, jako starostku obce, začíná především práce na zajištění možnosti využití retenční kapacity na Dlouhých stráních. Jsme v kontaktu s Povodím Moravy, a.s., a jeho vedením. **Největší zásluhu na vyjednávání má pan David Čížek, který je pověřen vedením závodu Horní Morava. Právě on přináší nejvíce argumentů k tomu, aby Dlouhé stráně poprvé v historii fungovaly jako vodní nádrž s možností zadržení vody v kritickém období povodní. Pro upřesnění – PVE Dlouhé stráně jsou primárně elektrárnou určenou k výrobě elektřiny.**

Dlouhé stráně nikdy nebyly určeny k zadržování vody při povodních. Vyjednat, aby se to tentokrát, vůbec poprvé, podařilo, bylo opravdu složité. Víím, že není snadné to pochopit – většina z nás si myslí, že když přijdou povodně, Dlouhé stráně by měly automaticky pomoci. Takto to ale nefunguje.

Hladina řeky v sobotu odpoledne v Rejhoticích, foto archiv OÚ

Pokud by se stalo, že Dlouhé stráně odpustí vodu ze svých nádrží a během povodní by se tato voda zpět nedostala, ohrozilo by to výrobu elektřiny. Nebylo by možné elektřinu vyrábět, nebo jen velmi omezeně, což představuje značné finanční ztráty. Obvykle se proto nepočítá s tím, že by voda měla být před povodní od-pouštěna a nádrž připravena na zadržení vody v nejkritičtějším okamžiku povodní.

Ve středu se historicky poprvé podařilo vyjednat možnost využít Dlouhé stráně k zadržení vody při povodních. Největší zásluhu na tom mají pan David Čížek z Povodí Moravy, s.p., a hejtman Olomouckého kraje pan Josef Suchánek. Právě tito dva se zaručili za to, že tento krok bude proveden, a rozhodli o vydání příslušného příkazu. Velké poděkování patří také vedení společnosti ČEZ, a.s., bez jejichž souhlasu by to nebylo možné. Ve středu se začalo s odpouštěním 1 milionu m³ vody ze spodní nádrže Dlouhých strání. Horní nádrž v té době nebyla v provozu, a nebylo tedy možné využít ji k žádné retenční funkci.

Čtvrtek 12. září

Ráno jsme zahájili poradou týmu zaměstnanců obce. Byly rozděleny úkoly a naplánována příprava na následující dny, včetně nonstop směn jak na obecním úřadě, tak v terénu. Zaměstnanci začali zajišťovat krizové ubytování v tělocvičně, nakoupili matrace, deky, polštáře, zásoby pitné vody a trvanlivých potravin. Kromě toho byl zajištěn nákup powerbank, nabíjecích kabelů, plynových vařičů, svítilen a dalších nezbytností.

Dále jsme se zabývali nákupem pohonných hmot, pytlů na písek, písku, kamene a dalších materiálů, které nám pomohou v následujících dnech při úpravě koryta řeky a podobně. Začali jsme se připravovat na variantu, kdy nebude k dispozici elektřina, a je nezbytné udržet komunikaci s občany i v této době. Vytiskli jsme podrobnou mapu obce včetně čísel popisných pro případ evakuace a úprav v korytě řeky. Dále jsme připravili seznamy občanů podle čísla popisného v jednotlivých nemovitostech, včetně všech telefonních kontaktů. Spustili jsme také velmi intenzivní komunikaci s občany a stanovili její pravidla. Velké díky patří všem zaměstnancům - byli úžasní, ochotní, profesionální a neskutečně podporující. Jsem vděčná, že mám tak skvělý tým!

Následně se uskutečnila porada Krizové-ho štábu Svazku obcí údolí Desné, které se zúčastnili všichni starostové z okolních obcí, zástupci hasičů a policie.

Evakuace vodními záchranáři, foto Milan Křepský

Diskutovali jsme především o dalších přípravách na povodně přímo v terénu v naší obci. Bylo nutné začít upouštět rybníky a zajistit, aby z blízkosti koryta řeky bylo odstraněno vše, co by mohlo být vodou odnášeno – především stavební materiály, pokácené stromy a podobně. Celé odpoledne a večer jsme v terénu zajišťovali odstranění všeho, co by mohlo zneprůtočnit koryto řeky, protože každá překážka mohla představovat velký problém. Bylo velmi obtížné být striktní a nekompromisní, a věřím, že jsme tím některé z vás naštvali, ale bylo to nezbytné. V takových chvílích nemůže v blízkosti řeky zůstat nic, co by mohlo ohrozit ostatní. Děkuji všem, kteří naše pokyny akceptovali a promptně odstranili vše potřebné.

Poděkování také patří mnoha našim ubytovatelům. Těm jsme zaslali e-mail s prosbou o zrušení rezervací na následující víkend, aby v obci bylo co nejméně turistů a dalších osob. Mnozí nám obratem nabídli své volné kapacity jako evakuační prostory, za což jim patří naše velké díky. Velmi si toho ceníme, zejména vzkazujeme velké poděkování od těch, kteří museli využít evakuaci. Je mnohem příjemnější mít možnost „postele a soukromého pokoje“, než skončit v tělocvičně nebo na jiném hromadném ubytování.

V tento den se také sešla povodňová komise naší obce a přijala první důležitá opatření, která jsme ihned začali realizovat. S ředitelem školy panem Petrem Lukášem jsme začali řešit jako hlavní a rychlý evakuační prostor tělocvičnu školy. Se zaměstnanci jídelny jsme se dohodli na objednání potravin a možnosti vaření stravy pro evakuované po celý víkend.

Během celého dne probíhala koordinace odtoku z Dlouhých strání ve spolupráci s Povodím Moravy, s.p. V odpoledních hodinách jsme začali vyjednávat o uvolnění další retence až do celkové výše 1,6 mil. m³. Probíhalo dlouhé jednání mezi Olomouckým krajem, Povodím Moravy, s.p. a společností ČEZ, a.s. Bylo nutné vše podložit správnými čísly, předpovědi počasí, úhrnem srážek a podobně. Naštěstí bylo rozhodnuto o využití této maximální retence. **Opět musím poděkovat hejtmanku Olomouckého kraje panu Josefu Suchánkovi za jeho odvahu a rychlá manažerská rozhodnutí. Málokdo si uvědomí, že vše probíhalo týden před krajskými volbami; pokud by se tento krok nepovedl, a Dlouhé stráně by**

Umísťování pytlů u náhonu v Rejhoticích, foto Milan Křepský

se nestihly naplnit, opozice by to jistě „omlátila o hlavu“ stávajícímu hejtmanku. Děkuji mu, že o tom vůbec nepřemýšlel a jednal tak, jak považoval za správné, na základě odborných doporučení. Byl to první hejtman našeho kraje, který pro nás toto prosadil, a jsem mu za to nesmírně vděčná.

Pátek 13. září

Brzká ranní porada s týmem zaměstnanců obce se zaměřila na rozdělení dalších úkolů a na průběh komunikace s občany. Následovalo setkání s naší Jednotkou sboru dobrovolných hasičů, kde jsme dohodli úkoly. **Naším hasičům patří obrovské poděkování od nás všech, neboť odvedli neskutečný podíl práce v následujících dnech. Je pro mě neuvěřitelné, že úplně všichni pracovali po celé dny i noci. Pracovali neúnavně, dokud jich bylo potřeba. Děkuji jim za to; bez nich bychom to rozhodně nezvládli.**

Hned v pátek ráno k nám na obec dorazil Ing. Martin Rieger – projektant a odborník s bohatými zkušenostmi z povodní v roce 1997. Společně s naším zastupitelem Romanem Fišnarem jsme začali řešit nejslabší místa v korytě řeky. Bylo nám jasné, že pokud tato místa nezabezpečíme, nemáme šanci povodeň ustát. Zaměstnanci obce a hasiči začali pracovat na těchto místech, navážet panely a vytvářet záhozy z kamenů v blízkosti koryta řeky. Ochrana nejnižších, případně nestabilních a problémových míst byla naším úkolem na následující dva dny.

Během dne jsme aktivovali povodňové hlídky a požádali občany, aby sledovali stav řeky. Neustále jsme se snažili komunikovat s občany, aby byli informováni o možných událostech, předpovědi počasí a jak se připravit. Děkuje, že jste nám naslouchali.

Bylo nutné zajistit různou techniku, která nám pomůže při stavbě hrází, záhozů a zpevnění. Moc děkuji všem, kteří nám v tomto pomohli – firmám i jednotlivcům, kteří nám půjčili své stroje. Vaší pomoci si velmi vážíme.

Neustále probíhalo vypouštění spodní nádrže Dlouhých strání, abychom měli připravenou retenci na nejhorší okamžiky. Vody teklo již opravdu hodně, ale stále se dařilo ji udržet v korytě a zároveň zpevnit kritická místa.

Sobota 14. září

Noc z pátku na sobotu už byla náročná. Po deváté hodině večer byl vyhlášen první stupeň povodňové aktivity (SPA) na dolní nádrži PVE Dlouhé stráně. Začal také výrazně zesilovat vítr, který způsobil pád prvních stromů, což vyžadovalo okamžité řešení.

Před druhou hodinou ranní byl vyhlášen I. SPA i na Hučivé Desné, a kolem čtvrté ráno II. SPA na Dlouhých stráních. Šlo však o řízený odtok, jelikož jsme se s Povodím Moravy už v průběhu noci shodli, že je příliš brzy začít plnit retenci na Dlouhých stráních. Tu jsme si museli šetřit na mnohem horší časy.

Naši hasiči hlídkovali celou noc a kontrolovali všechny vodní toky. Byla to jejich první noc bez spánku. Při rozednění jsme se s povodňovou komisí vydali na obhlídku toků a začali koordinovat další práce na korytu řeky. Bylo také nutné řešit přítoky – potoky a bystřiny z lesů, které se začaly výrazně plnit.

V Šumperku jsme zajistili další pytle na písek a potřebný materiál. Sobota byla hektická – stalo se toho hodně a předpověď počasí se neustále měnila, což vyžadovalo nepřetržité sledování a operativní rozhodování o opatřeních.

Kolem poledne přijeli hasiči na úřad na oběd, když jsme dostali hlášení o spadených stromech na Přemyslově. Požádala jsem o spolupráci JSDH Velké Losiny, protože naši hasiči se potřebovali soustředit na opatření u koryta řeky a na přípravu na nedělní kulminaci. Hasiči z Losin nás informovali, že situace na Přemyslově je katastrofální – množství popadaných stromů znemožnilo průjezd. Až později jsme z dronových záběrů pochopili rozsah kalamity.

Po obědě byl vyhlášen III. SPA na Dlouhých stráních. Na čidle v Rejhoticích také začala voda stoupat, a proto i zde byl vyhlášen I. SPA. **Bylo nutné plnit pytle pískem, abychom mohli stavět hráze u Desné. Prostřednictvím zprávy jsme vyzvali občany Loučné o pomoc a během pár minut byl dvůr OU plný dobrovolníků – muži, ženy i děti. Byli jste úžasní! Vaše pomoc nás povzbudila a ukázala, že v tom nejsme sami. Díky! Pomáhat přijeli i hasiči**

Odstraňování kmenů od koryta řeky, foto Milan Křepský

z Losin a Žárové, jim také patří poděkování! Podařilo se nám zajistit i další naplněné pytle od Správy silnic Olomouckého kraje. Naši zaměstnanci je pak traktory odvezli na místo.

Hasiči začali stavět hráze kolem řeky v Rejhoticích. Díky mnoha dobrovolníkům jsme zvládli vše rychle a efektivně, jako v pohádce „Ať žijí duchové“, kde skřítkci vylézají z děr a neuvěřitelnou rychlostí pomáhají se vším, co je potřeba. Během pár hodin se udělalo neuvěřitelné množství práce.

Odpoledne jsem projela vesnici a byla jsem nadšená, kolik jsme toho za sobotu zvládli. Ještě večer hasiči i dobrovolníci dál stavěli pytle s pískem podél řeky a zvyšovali průtok. Řeka se stále držela v korytě, jen občas vyšplouchla, ale nic dramatického. Museli jsme vyřešit několik akutních situací a připravit koryto řeky na ještě vyšší průtoky. Velmi nám pomáhal Ing. Martin Rieger, který byl neustále v terénu, většinou spolu s Romanem Fišnar, a řešili, co bylo potřeba.

Stále jsme korigovali odtok na Dlouhých stráních. Během dne jsme toto téma několikrát probírali osobně i telefonicky s Povodím Moravy, zejména s pověřeným **ředitelem Závodu Horní Morava, panem Davidem Čížkem, a naším úsekovým technikem Petrem Kurečkou. Oba byli neskuteční a maximálně se snažili nám pomoci.**

Dostali jsme informaci, že nám přetéká Třiramenný potok. Voda už tekla po zahradách a cestách. Hasiči postavili další hráze a pokoušeli se tok zkorigovat. Věděli jsme, že i tento potok může způsobit nepříjemné situace. V průběhu soboty hasiči odstranili několik lávek z potoků a řešili několik nepovolených staveb na korytě řeky. Začaly také padat další stromy a práce bylo opravdu hodně.

V podvečer jsme s panem Kurečkou projeli téměř celý tok, vyřešili další akutní situace a on nám poradil, co ještě můžeme udělat. Hasiči pracovali na plné obrátky a zaměstnanci naší technické čety byli také neustále v terénu. **Během soboty se k nám přidali hasiči z Kozlova s Honzou Podzimkem. Byli pro nás velkou podporou a skutečně tvrdě pracovali. Moc jim děkujeme!**

Usazení panelů na kritická místa vodních toků, foto Milan Křepský

Naši obcí projížděl hejtman Olomouckého kraje, pan Josef Suchánek. Krátce jsme se setkali v Rejhoticích, kde jsme řešili další přípravné práce. Velmi jsem mu děkovala za odvahu a rozhodnost při zajištění retence na Dlouhých stráních. Nabízel další pomoc, a já ho prosila o techniku, protože jsme nutně potřebovali posílit přípravu na nedělní ráno. **Během chvíle jsem měla zpětnou informaci, že k nám míří technika ze Správy silnic Olomouckého kraje. Moc děkuji panu Ludvíku Kapustovi, protože i on nám velmi pomohl. Děkuji za skvělou spolupráci!**

Když jsem se vrátila zpět na obec, měla jsem smíšené pocity. Byla jsem si jistá, že jsme udělali neskutečné množství práce. Všichni pracovali naplno a byli úžasní. Stále ale zůstávala otázka, zda to bude stačit. Nejistota z toho, co přijde, byla děsivá.

Poté nás potěšily dvě skvělé zprávy. Z Povodí Moravy k nám přijel pan Petr Březina, dobrý kamarád mého manžela a úsekový technik, který měl na svém úseku relativně klid, a proto nabídl, že nám pomůže. Bylo to skvělé, protože ihned vyrazil do terénu a „instruoval“ hasiče a dobrovolníky k dalším úkolům. Je skutečný odborník a jeho názory a nápady pro nás byly velmi cenné. V mnoha ohledech nás zachránil.

Ve chvíli, kdy pan Březina opouštěl mou kancelář a vyrážel do terénu, **objevila se skupinka záchranářů z Vodní záchranné služby Nové Mlýny. Vidět je bylo velmi dojemné. Jsou to lidé, kteří pravidelně jezdí na Rallye Rejvíz, takže se už mnoho let známe. Byla to krásná souhra „náhod.“** Na dopoledním krizovém štábu mi byl položen dotaz, zda bych v obci využila vodní záchrannou službu na evakuace. Ihned jsem řekla ano, protože jsem věděla, že nás čekají těžké časy. Bylo mi řečeno, že týmů je velmi málo a požadavků spousta, takže to nemohou slíbit. Ve chvíli, kdy k nám dorazili, byla jsem vděčná. Martin, jejich šéf, říkal: „Když jsme viděli na seznamu Loučnou, hned jsme řekli, že tam jedeme my. Známe tuto vesnici, známe ty lidi a jedeme jim pomoci.“ A taky pomohli – byli úžasní. Okamžitě s námi sedli k mapě, probrali opatření, která jsme už provedli, a přidali ještě několik nápadů. Hned vyrazili do terénu. Jeden z jejich prvních úkolů bylo odstranění zábradlí z mostů, protože jsme věděli, že mosty jsou problémem. Museli jsme zabránit tomu, aby se mosty ucpaly stromy a větvemi. Když jsem zpětně viděla, v jak nebezpečných podmínkách zábradlí odstraňovali, bylo to děsivé a velmi riskantní. Práce ale pokračovaly dál – hasiči, dobrovolníci, záchranáři, a musím zmínit i **Horskou službu. Roman Fišnar pomáhal a řídil práce v terénu už od čtvrtka. Během dalších dní se k němu přidali kolegové, včetně Jardy Komárka z naší obce, a společně odvedli neskutečnou práci.**

Kolem sedmé večer byl v Rejhoticích dosažen II. SPA. Voda stoupala na Hučivé Desné a lesních tocích. Během odpoledne, a hlavně v podvečer jsme vyzývali občany z ohrožených oblastí, aby se včas evakuovali. Měli jsme k dispozici velké množství ubytovacích kapacit v hotelech a apartmánech, a proto jsme se snažili, aby lidé odešli do bezpečí včas. Bylo to pro nás klíčové, proto jsme rozeslali zprávu s výzvou k evakuaci a prosbou, aby nás občané informovali, že jejich dům je již prázdný. **Blížila se noc, kdy evakuace je za tmy mnohem složitější. Hlavně jsme věděli, že potřebujeme mít síly hasičů, horské služby a dalších neustále k dispozici, aby se mohli soustředit na udržení řeky v korytě. Kdyby museli přestat s těmito pracemi a začít řešit evakuace, mohlo by pár kmenů v korytě řeky ucpat první most, a to by znamenalo velký problém.** Všichni si dobře pamatujeme, co voda udělala v roce 1997. Jeden ucpaný most stačil na to, aby začal padat první dům, a pak další a další. To byla naše noční můra, kterou jsme nemohli připustit.

Znovu velmi děkuji všem zodpovědným občanům, kteří pochopili důležitost včasné evakuace. Velmi jste nám pomohli tím, že jste buď sami odešli, nebo jste nám umožnili evakuaci zajistit. Obzvláště děkujeme vám, kteří jste nám dali zpětnou informaci o opuštění domu, a my tak měli přesně zaznamenáno, které domy byly evakuovány. Hasiči a další se tak mohli celou noc a nedělní ráno věnovat udržení řeky v korytě. **Opakují to stále, ale byla to taková naše mantra: z řeky vytahovat všechny stromy a splávit,**

hlídat mosty a slabá místa a řešit problémy okamžitě. Díky tomu, že jste byli evakuováni a v bezpečí, mohli jsme se soustředit na ochranu vašich domů, zahrad a majetků. Bylo to pro nás nesmírně důležité a já vám za součinnost moc děkuji.

Musím také zmínit našeho místostarostu Martina Přidalíka. Je to profesionální hasič, a bylo to velmi poznat. Celou sobotu byl v terénu s našimi hasiči, pomáhal a řídil práce. Měli jsme to štěstí, že u nás fungoval tým skutečných odborníků, kteří spolupracovali na jedničku.

Rádi bychom tímto vyjádřili velké poděkování Hasičskému záchrannému sboru ČR, který nám v sobotu večer významně pomohl v kritické situaci u rodinného domu Dolanských. Potřebovali jsme naplnit obří vaky vodou, aby chránily místní zatáčku před vybřežením. Naše čerpadlo bohužel nestačilo, a tak jsme přivolali profesionální hasičské jednotky, které situaci zvládly pomocí cisteren. Byla to napjatá chvíle, protože v tu dobu už hrozila povodňová vlna, která všechny na místě ohrožovala. Jen o vlasek se podařilo nebezpečí zažehnat. Naštěstí vše dopadlo dobře!

Další obrovské díky patří HZS i za uskladnění 1500 naplněných pytlů pískem v našem nově zakoupeném obecním areálu (bývalý Katr). Hasiči neměli vhodné skladovací prostory, a proto jsme jim nabídli naši pomoc. Tyto pytle jsme následně mohli využít pro naši vesnici – pro nás to byla velmi důležitá a radostná zpráva.

Zvláštní poděkování si zaslouží také **naši zastupitelé Marcel Minář a Josef Kubiček.** Tito dva tvořili skvěle sehraný tým, který celou noc pracoval ve prospěch naší vesnice, přičemž Marcel Minář se ujal role hlavního jeřábníka a spolu s Josefem zajišťovali nakládání pytlů. **Děkujeme vám, kluci, vaše pomoc byla neocenitelná!**

Blížila se noc a my jsme věděli, že právě noc a brzké ráno rozhodnou o osudu naší vesnice. Všichni už jsme byli velmi unavení, ale stále bylo co dělat a čas na odpočinek nebyl.

Zaplavená zahrada v Rejhoticích u odbočky na Přemyslov, foto archiv OÚ

Neděle 15. září

Tato noc byla pro mě, a zřejmě i pro většinu z nás, jednou z pracovních nejnáročnějších, jaké jsme kdy zažili. Vyčerpání, psychické vypětí, množství úkolů a nejisté prognózy se spojily s obrovskou zodpovědností za životy a majetek občanů naší obce i sousedních vesnic podél toku řeky.

Na toku Desné se celou noc intenzivně pracovalo. Naši hasiči, kolegové z Kozlova, záchranáři z horské služby, pracovníci z Povodí Moravy včetně Ing. Riegera, vodní záchranáři, zaměstnanci obce a dobrovolníci dělali maximum.

Zatímco se venku pracovalo na plné obrátky, krizový štáb a povodňová komise zasedali na obecním úřadě v kanceláři podatelny a starosty. Atmosféra byla hektická, neustálý pohyb, nepřetržitě zvonící telefony a řada rozhodnutí, které bylo nutné učinit na místě. Každý měl přidělené úkoly a organizačně jsme měli vše dobře zvládnuté. Byli jsme stále ve spojení s občany, monitorovali jejich pohyb a nabízeli možnost přijít na obecní úřad pro informace či pomoc. Do půlnoci jsme evakuovali přes 200 osob.

Jedním z hlavních problémů bylo selhání čidel na hlásných profilech řeky. Naštěstí se Petr Březina z Povodí Moravy ujal úkolu monitorovat aktuální stav v Koutech a Rejhoticích. Celou noc opakovaně jezdil do terénu, zjišťoval stav a doručoval informace zpět na obecní úřad. Tento cyklus se neúnavně opakoval až do nedělního poledne. Tyto údaje byly pro nás nezbytné – bez nich bychom nemohli správně vyhodnocovat aktuální stav hladiny řek, přítoky a předpověď počasí, nemluvě o spolupráci s PVE Dlouhé stráně.

Rozšíření koryta a polom stromů na Filipově, foto Michal Cikryt

Spadený červený buk v zámeckém parku, foto Kuba Vyskočil

S Velínem PVE Dlouhé stráně jsme byli v neustálém kontaktu, volali jsme minimálně jednou za hodinu – i častěji. Potřebovali jsme vědět, jaký je aktuální přítok do nádrže, odtok do Divoké Desné, aktuální retence a hladina vody v nádrži, stejně jako předpověď počasí. Každá informace byla zaznamenána a ihned porovnávána s hladinou řeky, předpovědí a očekávanou povodňovou vlnou. Toto neustálé sledování bylo nesmírně stresující a psychicky náročné. Věděli jsme, že jakákoliv chyba by mohla mít katastrofální následky.

Velké poděkování patří zaměstnancům PVE Dlouhé stráně, kteří byli vždy velmi ochotní a vstřícní. Bylo jasné, že chápou vážnost situace a poskytovali nám přesné informace, které jsme zoufale potřebovali. Zvláštní díky patří Martinu Kopeckému a Břeňovi Hanákovi, se kterými jsme byli v nejčastějším kontaktu. Neskutečně si vážíme i práce všech ostatních pracovníků.

Musím znovu poděkovat již zmiňovaným třem pánům z Povodí Moravy, kteří byli neuvěřitelně profesionální, nápomocní, soustředění, uměli rozhodovat a skvěle spolupracovali. Každý krok byl plný napětí – shromáždit informace, vyhodnotit je, spočítat správné množství odtoku z PVE Dlouhé stráně a rozhodnout, zda odtok ponechat stejný, zvýšit nebo snížit. Věděli jsme, že nemůžeme v průběhu noci naplnit retenci na maximum, protože bychom ji potřebovali na ráno. Celou noc jsme museli vyvažovat rizika a rozhodovat se, jak řídit odtok. Bylo to nesmírně těžké a vyčerpávající, ale věděli jsme, že je to jediná cesta, jak situaci ustát až do konce.

V průběhu noci začal postupně vypadávat telefonní signál i elektřina. V tu chvíli jsme věděli, že situace se zhoršuje. Na výpadky elektřiny jsme byli připraveni – rychle jsme napojili elektrocentrálu, na kterou jsme připojili počítače a nabíjeli telefony přes powerbanky.

Sesuv půdy pod Ski areál Kareš, foto Kuba Vyskočil

Skutečná krize však nastala, když se objevil problém s telefonním signálem. Bylo nutné udržet spojení nejen mezi námi, abychom mohli předávat pokyny, ale především s Velínem PVE Dlouhé stráně, kde bylo třeba neustále korigovat pokyny o odtoku podle aktuální situace.

Naštěstí jsme měli kontakt na pana Martina Hupšila z CETI-Nu. Spolu s Romanem Fišnarem zajišťovali elektrocentrálu k rozvaděči a snažili se udržet telefonní signál, což byly další klíčové práce v terénu.

V brzkých ranních hodinách zůstal funkční pouze signál Vodafone, ostatní operátoři už nefungovali. Můj soukromý mobil naštěstí využívá právě Vodafone, takže celý krizový štáb pracoval z jednoho telefonu, což bylo velmi náročné. Pan Čížek mi volal s informací, že situace se zhoršuje v Rapotíně, Šumperku a dalších místech. Rozhodl se přijet k nám a celý den řídit odtok z Dlouhých Strání od nás. Jeho slova zněla jasně: „Pokud zachráníme vás, zachráníme i další vesnice po toku Desné. Musíme pro to udělat maximum.“

Věděli jsme, že bezpečný průtok Desnou je přibližně 33 m³, ale díky opatřením z posledních dvou dnů jsme ho dokázali zvýšit na 50 m³. Avšak v ranních hodinách ani toto nestačilo. Byli jsme si vědomi, že ráno udeří povodňová vlna naplno, s kulminací mezi 8. a 11. hodinou. Stále jsme aktualizovali předpověď počasí, která se v průběhu rána měnila. Z původního celodenního deště se předpověď upravila – pršet mělo jen do 9 hodin ráno, přičemž před tím měl být velmi intenzivní déšť na celém území obce. Museli jsme rozhodnout o dalším navýšení odtoku z Dlouhých Strání, protože přítoky byly už velmi silné a hrozilo naplnění

Stav železnice u Odazy po povodních, foto archiv OÚ

Zdemolovaná cesta po povodních, foto archiv OÚ

retence dříve, než bychom ji skutečně potřebovali. Odhadovali jsme průtok obcí na 60 m³, což vedlo k vybřežování vody a narušování koryta na mnoha místech.

Všichni jsme s napětím čekali na úsvit, který nám měl poskytnout lepší přehled o škodách a aktuální situaci. Komunikace mezi týmy se stávala stále obtížnější, vysílačky nefungovaly, telefonní signál byl slabý nebo žádný. Naštěstí jsme stále měli spojení s Velínem Dlouhých Strání, kde spolupráce probíhala skvěle.

Pan Čížek zavolal hlavnímu meteorologovi ČR, který potvrdil, že předpověď platí a pršet přestane kolem 9. hodiny ráno. Věděli jsme, že nás čekají poslední hodiny boje, ale začínali jsme věřit, že se situace pro nás vyvíjí dobře.

Krátce potom přicházely další špatné zprávy. Před nádražím Rejhotice začaly padat stromy ve velkém a řeka tam rozšiřovala své koryto. Voda se začala valit přes hlavní cestu. Rychle jsme povolali tým hasičů, kteří se zaměřili především na popadané stromy.

Přiznám se, že v tu chvíli jsme všichni začali šilet. Tolik dní jsme dělali maximum, všechno jsme pečlivě promýšleli a připravovali, a představa, že se to v posledních dvou hodinách „nepovede“ a řeka vezme první dům nebo most, byla děsivá.

Pořádně jsem si zanáčovala, vypustila přebytečnou energii, a během dvou minut se znovu soustředila. Vydali jsme pokyny k dalším evakuacím. Vodní záchranáři, kteří měli za sebou sotva hodinku spánku v naší knihovně, se okamžitě probudili a vyběhli k dalším evakuacím.

Stav cesty na Dlouhé stráně po povodních, foto archiv OÚ

Polom stromů na Přemyslově, foto Michal Cikryt

Obavy, že řeka začne ničit první domy, byly na místě – bylo k tomu opravdu blízko. **Evakuace probíhaly naplno** a ráno bylo velmi hektické. Zbývaly nám jen dvě hodiny do předpokládané kulminace, ale déšť silil. Přítoky se vylévaly, koryto řeky bylo naprosto plné.

Nastal čas vydat pokyn, aby Dlouhé stráně začaly zdržovat maximum vody. Věřili jsme, že máme vše dobře spočítáno a že předpověď počasí vyjde. Voda v obci kulminovala, ale stále se držela v korytě – až na dvě místa. U nádraží Rejhotice voda vybřežila a zaplavila místní území a pod RD Bližňák (u Penzionu Gól) začala voda téct přes louku směrem k RD Lehner a na další domy. Tady už situace začínala být kritická. Voda brala vše, co jí přišlo do cesty, a my jsme se obávali vytopení domů nebo dokonce jejich zboření.

Čas se rychle krátil, blížila se devátá hodina ranní. V tu chvíli zdržovala PVE Dlouhé stráně téměř tolik vody, kolik teklo v obci. Kdyby to pustila dolů, naše obec by byla bez šance – zničené domy, zahrady, infrastruktura... Dlouhé stráně nás tentokrát zachránily a jsem za to nesmírně vděčná.

Poděkování

Velmi ráda bych poděkovala všem, kteří nám pomohli zachránit naši obec před katastrofou. Bylo vás neskutečně mnoho a byla to dokonalá souhra. Děkuji vám za to, že jste pomohli a byli součástí nejlepšího týmu, jaký jsem kdy zažila. Vážím si každého z vás a děkuji, že jste u toho byli se mnou!

➔ **Hejtmán Olomouckého kraje Josef Suchánek** – poděkování za absolutní statečnost, rychlé rozhodování, manažerskou rozhodnost a plnou podporu naší obce.

➔ **JSDH Loučná nad Desnou – Mojmír Kovařík, Gustav Přidalík, Vít Zapletal, Jan Ondrušík, Tonda Syrový, Milan Křepský, Dan Křepský, Jiří Chytka, Jiří Ševčík ml., Václav Dofka ml., Pavel Babarczaj, Petr Martinčík, Drahomír Švestka, Radek Džurný, Jiří Ševčík a Aleš Sekáč** – všem našim hasičům velké poděkování za jejich profesionalitu, ochotu a odhodlání pomoci občanům i obci. Vážím si neskutečně toho, jak jste před povodněmi, během i po nich byli ochotni udělat vše, co bylo potřeba, pracovali ve dne v noci a dělali naprosté maximum pro to, aby to u nás takhle dobře dopadlo. Bez vás by to nešlo. Moc děkuji za všechny občany.

Zaplavená část u Oázy (Rejhotice), foto Michal Cikryt

Mezi osmou a devátou hodinou ranní byla **kulminace vody děsivá**. Koryto řeky se na mnoha místech zvětšovalo, ve vodě teklo více kamení a stromů. **Silně pršelo**, obloha byla černá a vše nasvědčovalo tomu, že déšť jen tak neustane. Přítoky řek i potoků byly velmi silné a situace nevypadala dobře.

Pak ale, **přesně v devět hodin ráno**, se najednou **nebe rozjasnilo**, déšť přestal a objevilo se slunce. Bylo to jako **mávnutím kouzelného proutku** – z ničeho nic se změnilo počasí. Všichni jsme byli pořádně mokří a zmrzlí, nemohli jsme věřit, že najednou svítí slunce.

I když byl ještě silný dotok a nasycená půda rychle posílala vodu do potoků a řek, díky změně počasí nebyl odtok tak dramatický, jak jsme původně očekávali.

S obrovskou úlevou jsme si oddechli – naše vesnice byla zachráněna! Byl to neuvěřitelný pocit, radost a úleva v jednom. Dokázali jsme to!

Petra Harazímová
starostka obce

➔ **JSDH Kozlov s Honzou Podzimkem, JSDH Velké Losiny, SDH Žárová, SDH Nový Malín** – poděkování za ochotu pomoci, spolupráci a skvělou koordinaci. Moc děkujeme, pomohli jste nám.

➔ **Hasičský záchranný sbor České republiky** – děkujeme za pomoc při plnění protipovodňových vaků, za obrovské množství pytlů s pískem i profesionální rady.

➔ **Horská služba Jeseníky – Roman Fišnar, Jaroslav Komárek a další členové** – poděkování Romanovi za neskutečnou profesionalitu, skvělé nápady, úžasnou pomoc a odhodlání. Roman odvedl neuvěřitelný kus práce a je to skvělý krizový manažer. Všem klukům z horské služby moc děkujeme, velmi jste pomohli při ochraně obce i evakuacích. Jsme moc rádi, že vás tady máme!

➔ **Ing. Martin Rieger** – neskutečný profesionál, který přesně věděl, kde jsou slabá místa, dokázal poradit, jak je ochránit, a neustále přicházel s dalšími a dalšími nápady, jaké další opatření provést. Jeho síla a odhodlání pomoci byly naprosto neuvěřitelné. Klobouk dolů především za to, že i když věděl, že jeho nemovitosti budou zatopeny, stále pomáhal jinde a dělal maximum pro záchranu ostatních.

➔ **Povodí Moravy s.p. – David Čížek, Petr Kurečka a Petr Březina** – neskuteční pánové, profesionálové, pracovali ve dne v noci, přicházeli s nápady, jak na situaci reagovat, kontrolovali práce

na toku a hlavně skvěle dokázali korigovat odtok na Dlouhých stráních. Zachovali chladnou hlavu a činili ta nejtěžší rozhodnutí, ovšem stále profesionálně a odpovědně. Velmi si vážím pomoci, kterou naši obci poskytli, a přispěli tak k dobrému konci této povodně u nás.

➔ **Vodní záchranná služba Nové Mlýny** – skvělý tým profesionálů, kteří uměli poradit, uklidnit, zachránit, evakuovat, ošetřit – prostě ten nejlepší tým záchranářů, který jsme tady mohli mít. Díky, že jste přijeli právě k nám, moc jste nám pomohli.

➔ **Velín PVE Dlouhé stráně, zaměstnanci PVE Dlouhé stráně a pan ředitel Ludvík Štrobl** – moc děkuji panu řediteli za pomoc při zajištění správných rozhodnutí ohledně využití retence, což byla skvělá podpora. Všem zaměstnancům děkujeme za perfektní spolupráci, komunikaci, ochotu a zájem o to, jak to u nás vypadá, a za pomoc při záchraně obce.

➔ **Jana Kašparová (Velkolosinská pralinkárna)** - děkujeme, protože když je člověk vyčerpaný, unavený, mokrý a hladový, opravdu mu udělá velkou radost a uklidní ho, když si může dát něco dobrého ke kávě nebo teplou polévku. Jana Kašparová je skvělá žena, která pro nás několikrát uvařila bez nároku na honorář, mnohokrát nám poslala zákusky, koláče apod., a vždy vše přivezla až na místo. Její péče byla laskavá a úžasná. Prosím, zajděte do Pralinkárny a kupte si něco dobrého, ať jim jejich laskavost a péči oplatíme.

➔ **Dům v zahradě** – Míša Halaxová a Evžen Havlíček – celou dobu se starali o teplé jídlo. Vždy nám doručili teplý oběd pro hasiče, záchranáře, horskou službu, krizový tým atd. Bylo pro nás velmi důležité, aby o těžce pracující a fyzicky vyčerpané ochránce naší obce bylo dobře postaráno a měli dobrý oběd. Děkujeme, že jste to skvěle zvládli, i když jsme často měnili počty a časy. Prosím, až budete potřebovat nějaké občerstvení, oslovte provozovnu Dům v zahradě, umí skvěle vařit i péct a opravdu se o nás výborně postarali.

➔ **Občané, kteří zajistili jídlo pro všechny pomocníky a dobrovolníky** – i vám moc děkujeme, byli jste úžasní. Bylo velmi milé a povzbuzující, když jste nám přinesli něco dobrého na obecní úřad a nabídli slova podpory a poděkování. Děkuji moc všem, kteří na nás mysleli a potěšili nás, hasiče i záchranáře něčím dobrým. Také děkuji všem, kteří v sobotu 21. září něco uvařili či upekli a my jsme to potom odvezli do obcí Písečná, Česká Ves a Bělá pod Pradědem, i tam vaše snaha sklídila velké ocenění a poděkování.

➔ **Obec Velké Losiny** – paní starostka Jana Fialová byla velmi podporující kolegyní, nabízela pomoc, poslala k nám své hasiče, přivezli nám teplou polévku, když u nás nešla elektřina. Je skvělé mít úžasně a ochotné sousedy, moc děkujeme.

➔ **Dobrovolníci z řad občanů a skautů** – i vám patří velké poděkování. Když jsme poslali zprávu, že potřebujeme pomoc s plněním pytlů s pískem, bylo úžasné vidět, jak během chvilky přišly desítky lidí, aby pomohly. Moc děkujeme, vaše pomoc v danou chvíli byla úžasná a pro nás všechny velmi povzbuzující. Děkujeme také všem, kteří pomohli svým sousedům a spoluobčanům při úklidu domů i zahrad po povodni. Bylo vás mnoho, kteří jste nabízeli pomoc a pomohli. Děkuji, že máme tolik občanů ochotných pomoci!

➔ **Nezisková organizace Neohnutí** – mladí kluci, kteří se u nás objevili v sobotu večer a celou noc neúnavně pomáhali našim hasičům vozit pytle s pískem, stavět hráze a dělat další opatření na korytu řeky. Byli skvělí, moc děkujeme.

➔ **Správa silnic Olomouckého kraje** – moc děkujeme i panu Ludvíku Kapustovi za zapůjčení techniky, velkou ochotu pomáhat a skvělou spolupráci. Velmi si vážím toho, jak jste nám pomohli. Řidiči jezdili do pozdních ranních hodin a pomáhali nám, jako by šlo o jejich vesnici. Děkujeme moc.

➔ **Tomáš Kareš a další podnikatelé i majitelé nemovitostí** – nutně jsme potřebovali mnoho materiálu k použití u koryta řeky (velké kameny, betony apod.). Děkujeme všem, kteří nám tyto materiály poskytli. Moc nám to pomohlo.

➔ **Ředitel Základní školy Petr Lukáš a zaměstnanci jídelny ZŠ** – děkujeme za poskytnutí evakuačního prostoru v tělocvičně, za uvaření stravy pro evakuované a za skvělou spolupráci.

➔ **Ubytovatelé a občané, kteří nabídli své prostory k evakuaci – Dušan Halouzka** (Pasták), **Radovan Auer** (apartmány na poště čp. 45), **Ondřej Jurenka** (apartmán Dobré místo čp. 77) , **Markéta Gajdová** (apartmán na Faře), **Isabela Stochlebová** (apartmán na Faře), **Ludmila Kopečková** (apartmán na Faře), **Pavel Pupík** (chalupa Filipová), **Jana Grúzová** (chalupa Kociánov), **Lenka Přidalíková** (chalupa Filipová), **Jaroslava Fojtíková** (apartmán čp. 21), **Petr Švarc** (Apartmány v srdci Jeseníků), **Miroslav Troják** (Penzion Slunce), **Igor Šálek** (apartmán čp. 75), **Tomáš Kareš** (Domček v zámeckém parku), **Miroslav Kopřiva** (Hotel Dlouhé stráně) **Antonín Vágnr, Jana Hezká, Anna Hufová, Milošlav Bárek** – moc děkujeme, velmi nám to pomohlo. Byli jsme moc rádi, že jsme nemuseli evakuovat všechny občany do tělocvičny, ani by se nám tam všichni nevešli. Bylo skvělé, že jste nabídli své čisté a teplé prostory. Děkujeme mnohokrát.

➔ **Zaměstnanci Obecního úřadu** – i oni si zaslouží obrovskou pochvalu a poděkování. Několik dní byli neustále k dispozici. Pracovníci technické čety byli pořád v terénu, pracovali společně s hasiči a horskou službou, chránili obec a korigovali všechny práce. Děkuji moc, kluci. Referenti obecního úřadu se starali o informovanost občanů, evakuace, krizový štáb, stravu a péči o hasiče a záchranáře, předávali informace, vyhodnocovali situaci atd. Děkuji vám mnohokrát, jste skvělý tým, který fungoval jako hodinky a výrazně přispěl k celkovému úspěchu.

➔ **Zastupitelé obce** – pan místostarosta Martin Přidalík pracoval v terénu s hasiči, koordinoval práce, navrhoval řešení a poté pomáhal i při řešení popovodňové situace. Roman Fišnar je neskutečný borec – viz výše. Marcel Minář a Josef Kubiček – ochota pomoci, práce v terénu, noční služba v terénu, krizový štáb a koordinace činností. Dana Saňáková je neskutečně obětavá duše, která nám od čtvrtka zajišťovala skvělé zásobování v obchodě, dodávala pečivo, vodu a vše potřebné. Honza Borek – děkujeme za spolupráci, bylo úžasné vědět, že máme v obci doktora, který pomůže s ošetřením. Díky za osobní nasazení. Miluška Chromíková – nabídka pomoci, koordinace. Díky moc všem zastupitelům, kteří se zapojili, pomohli a byli součástí skvělého týmu. Jsme moc rádi, že máme tak skvělé, zodpovědné a pracovité zastupitele.

➔ **Obchod Loučná – paní Dana Hetmánková a pan Lukáš Hetmánek** – děkujeme za skvělou komunikaci, zásobování během povodní i po nich. Velmi si vážíme nabídky pomoci a opravdu skvělé spolupráce. Jsme moc rádi, že vás v obci máme!

➔ **Podnikatelé, kteří zapůjčili své stroje** – i vám velké díky. Potřebovali jsme opravdu hodně techniky, abychom ochránili obec a poté i uklidili. Pomohlo nám mnoho z vás - Petr Švik s řidičem Tondou Syrovým, Karel Havlíček s řidičem Vítem Zapletalem, Zdeněk Keprda, Jaroslav Strnad, Zdeněk Juva, Recovera Technický servis, Povodí Moravy s řidičem Gustavem Přidalíkem, Jan Fojt a mnozí další.

➔ **Občané, kteří hlásili stavy vodních toků** – hlásná služba – děkujeme všem, kdo s námi byli v kontaktu, volali nám stavy na tocích, přišli upozornit na situaci v obci apod. Bylo to pro nás moc důležité a mnohdy jsme díky vám mohli zachránit to, o čem bychom jinak ani nevěděli.

➔ **Pan lékárník Stejskal** – děkujeme za poskytnutí zásoby léků a ochotu nám pomoci.

➔ **Anička Lukášová** – děkujeme za psychologickou a krizovou pomoc našim občanům, jsme rádi, že tě máme, Aničko.

➔ **Krizový štáb Šumperk** – velké poděkování za pomoc a podporu po povodních. Poskytli nám mnoho materiálů, pohonných hmot, cisterny s pitnou vodou apod. Velké poděkování za profesionální přístup i komunikaci, velmi si vážíme vaší podpory.